
NOTA RESUM

Nota resum de l'informe 5/2025, relatiu al sistema de contraprestació dels serveis d'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts prestats pels centres del SISCAT per compte del CatSalut, exercici 2022

Barcelona, 14 de maig de 2025

La Sindicatura de Comptes de Catalunya ha emès l'informe 5/2025, relatiu al sistema de contraprestació dels serveis d'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts prestats pels centres del SISCAT per compte del CatSalut, exercici 2022, en compliment del seu Programa anual d'activitats.

L'informe, presentat per la síndica Maria Àngels Cabasés com a ponent, va ser aprovat pel Ple de la Sindicatura en la sessió del 8 d'abril del 2025.

Els serveis d'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts són serveis assistencials finançats pel Servei Català de la Salut (CatSalut) i que aquest compra a les entitats proveïdores que gestionen els hospitals integrats en el sistema de xarxes assistencials d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).

L'any 2022 la despesa pressupostària del CatSalut per la provisió de l'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts va ser el 54,20% de la despesa de l'assistència sanitària (sense considerar la despesa per la Covid-19), fet que va representar una despesa per habitant de 670,51 €. Amb aquests recursos, els hospitals de la xarxa pública van realitzar 854.452 altes, 770.329 proves diagnòstiques, 1.346 transplantaments i 1.179 sessions d'hospitals de dia per compte del CatSalut.

L'objectiu de l'informe és avaluar si el sistema de fixació de preus dels serveis d'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts prestats pels centres del SISCAT s'ajusta als objectius assistencials establerts pel CatSalut d'acord amb els criteris d'eficàcia, d'eficiència i d'economia.

L'auditoria operativa, amb enfocament avaluador, ha tingut en compte la visió de les parts interessades en relació amb l'instrument de política pública analitzat. L'objectiu de l'auditoria s'ha articulat mitjançant la definició de 5 objectius principals, que comprenen tots els aspectes avaluats.

Les conclusions més rellevants per a cadascun dels criteris d'auditoria analitzats es resumeixen tot seguit:

- Pertinència

- S'observa manca de coherència entre els objectius que persegueix el sistema de contraprestació de l'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts i les directrius i els objectius definits al Pla de salut.
- El CatSalut no ha justificat que alguns serveis, dispositius i programes específics de reconeguda necessitat derivin d'un pla de salut o d'altres criteris de política sanitària, ni el motiu pel qual aquestes accions sanitàries es van assignar a determinades entitats ni el criteris utilitzats per fixar-ne la quantia.
- L'assignació de la contraprestació fixa per les consultes externes i els serveis, dispositius i programes específics de reconeguda necessitat presenta elements de discrecionalitat que no garanteixen el respecte dels principis preceptius d'igualtat, transparència i d'interès general.
- Economia
 - La manera com s'estableixen els convenis entre el CatSalut i les entitats proveïdores concertades, agrupant diversos centres hospitalaris en un sol conveni, no respon a criteris objectius o uniformes, ni tampoc al principi d'economia en l'adquisició dels serveis per a la ciutadania, ja que amb el sistema de contraprestació vigent aquests serveis podrien adquirir-se a un preu més baix.
 - En l'avaluació dels convenis la Sindicatura ha constatat problemes greus d'incompliment de la legalitat. D'una banda, la prestació de serveis per part de l'Institut Català de la Salut per compte del CatSalut no es fa a l'empara del corresponent contracte programa, instrument previst en la legislació a aquest efecte. De l'altra, la signatura de les clàusules addicionals als convenis subscrits entre el CatSalut i les entitats del sector concertat es fa de manera extemporània, fet que les converteix en actes nuls de ple dret.
- Eficàcia
 - De l'anàlisi de les mesures per fomentar l'activitat quirúrgica i per penalitzar els reingressos hospitalaris, la Sindicatura ha pogut constatar que l'incentiu pel foment de l'activitat quirúrgica ha estat eficaç, mentre que, en el cas dels reingressos hospitalaris, la penalització establerta no ha resultat efectiva.
 - S'ha constatat que la introducció de l'incentiu per fomentar l'hospitalització domiciliària que evita l'internament en un centre hospitalari ha anat acompanyada d'increments notables en aquest tipus d'activitat. Per contra, per a determinats tipus de cirurgia, l'incentiu financer per fomentar-ne la substitució ha assolit els màxims objectius possibles i, per tant, ja no resulta eficaç.
 - L'incentiu financer per fomentar la substitució de la cirurgia convencional per cirurgia sense estada a l'hospital ha anat acompanyat d'una major implantació de la cirurgia ambulatoria.
 - L'aplicació del sistema de contraprestació es manifesta ineficaç a l'hora de compensar adequadament alguns elements propis dels centres proveïdors, com l'estructura, la

casuística atesa o l'atenció urgent. A més, no s'ha acreditat en tots els casos que els preus aplicats pel CatSalut cobreixin les estructures de costos inherents als serveis prestats pels proveïdors.

- L'aplicació del sistema de pagament dels serveis d'atenció hospitalària i especialitzada d'aguts no ha estat eficaç a l'hora de dotar les entitats proveïdores de finançament adequat en temps i quantia.
- Eficiència
 - La virtual impossibilitat de millorar les taxes de substitució de la cirurgia convencional per cirurgia sense ingrés a través de l'incentiu financer aplicat pel CatSalut comporta un ús ineficient dels recursos públics destinats a l'atenció hospitalària.
- Coherència externa amb altres intervencions
 - El sistema de contraprestació de les urgències hospitalàries presenta distorsions que podrien donar lloc a incentius no intencionats contraris a algunes de les orientacions de política sanitària vigents a Catalunya en matèria d'atenció urgent, cosa que evidenciaria problemes de coherència externa del sistema de pagament.
 - La manca de confluència del sistema de pagament vigent amb altres polítiques de finançament del CatSalut, articulades mitjançant l'atorgament de subvencions finalistes a les entitats proveïdores del SISCAT, podria incórrer en un risc de sobrefinançament dels actius que adquireixen aquestes entitats.
- Utilitat
 - En termes d'utilitat per a la ciutadania, s'observen millores modestes quant a la qualitat, l'accessibilitat i l'eficiència en la prestació dels serveis, derivades del sistema de contra-prestació vigent.

Per tant, els fets observats no permeten garantir un marc d'actuació que respongui de manera efectiva als principis d'eficàcia, eficiència i economia. Pel que fa a l'enfocament avaluador de la política, s'han observat aspectes que debiliten els criteris de pertinència, d'utilitat i de coherència interna i externa en la intervenció pública analitzada.

La Sindicatura proposa recomanacions de millora en totes les dimensions analitzades. En aquest sentit, i davant la manca de formalització del contracte programa entre el CatSalut i l'ICS, es recomana a l'Administració de la Generalitat que els projectes normatius se sotmetin a una avaluació d'impacte normatiu *ex post*. Així mateix, convé que el CatSalut subscrigui les clàusules anuals amb els centres proveïdors abans d'iniciar l'activitat com a regla general.

Aquesta nota resum té efectes merament informatius.
L'informe es pot consultar a www.sindicatura.cat.